

Wat is er nieuw aan 'nieuwe media'?

Zijn de nieuwe media een antwoord op de verstarring binnen de podiumkunsten? Is transmedialiteit een uitweg uit de impasse? Brengt het gebruik van nieuwe media een vernieuwde theatraliteit tot stand? Waar situeert de verschuiving zich dan? In de productiestructuur, in het product, in de waarneming van de toeschouwer?

En wat is er zo nieuw aan die nieuwe media?

De redactie van *Etcetera* dook voor dit nummer een vraagstelling in die gaandeweg de hele aflevering is gaan beheersen. In de eerste plaats omdat de praktijk van de 'nieuwe media' reeds lange tijd het podiumgebeuren beïnvloedt: van een illustratieve video tot complete interactieve installaties, van stemversterking tot computergestuurde *mixed media*-omgevingen. 'Nieuwe media' is bijgevolg een dusdanig veelomvattend begrip geworden, dat het om enige begrenzing vraagt. Ten tweede, omdat uit gesprekken met makers bleek dat deze begrenzing enkel kan worden vastgelegd vanuit de zeer diverse praktijken die zich in het veld ontwikkelen. Vaak creëren kunstenaars hun eigen 'protheses' in hun persoonlijke omgang met de schier oneindige mogelijkheden van technologie en reactieve impulsen. En hoewel de gebruikte middelen vaak gelijklopend zijn, zijn de resultaten in opzet nauwelijks vergelijkbaar. De ene verdrinkt zich in futuristische spits technologie, de ander wentelt zich in sensualistisch genot, en nog een ander zet de deuren open voor een nieuwe interpretatie van het 'sublieme'. Alleen is het vaak niet helemaal duidelijk waar deze aanspraken nu precies op stoelen. Op een hertekening van de hiërarchieën en productiemechanismen van het theatrale? Of simpelweg op een nieuwe vestimentaire code voor de verlangens van de keizer?

Eerder dan op zoek te gaan naar een sluitende definiëring, heeft *Etcetera* in dit nummer getracht het denken over de inzet van media vorm te geven, niet alleen in hun eigen experimentele labo-omgeving, maar ook binnen een samenleving, en in het veld van de podiumkunsten. Vooral omdat binnen de podiumsector het vocabularium vooralsnog ontbreekt om over deze transdisciplinaire mutaties te spreken. Uitzonderlijk worden er in dit nummer weinig concrete voorstellingen of performances besproken. We hebben eerder geprobeerd om een denken over kunst, samenleving en media een

plaats te geven. Zonder aanspraak te maken op volledigheid, brengen we een aantal standpunten samen die mogelijk een uitgangspunt kunnen vormen voor verdere discussie.

Etcetera 96 is dus geen veilige overschouwing maar eerder een tentatieve wandeling doorheen bestaande praktijken en theorieën. Een uitstap vanuit onze eigen inbedding, naar historische voorgangers en Oost-Europese denkers. Van een beschouwend denken naar echo's uit de praktijk, en terug. Deze voortdurende dialoog wordt ook zichtbaar in de ritsstructuur waarin de teksten worden gelay-out. In de interviews die de theoretische beschouwingen doorkruisen. In de kantlijnteksten die je zijdelings inspireren bij het lezen. Een kruiselings mengen van standpunten en tekstvormen die een breder, gevarieerder en besmettelijk lezen mogelijk maken.

Etcetera 96 ontstond vanuit nieuwsgierigheid, maar ook vanuit een kritische bevraging van de mediakoorts die de performance- en theater scène vandaag beheerst. De vragen die uit deze praktijk geformuleerd worden, zetten het denken over het theatrale of het performatieve opnieuw onder druk. Want wat is de verhouding tussen lichaam en machine, tussen kijker en speler, tussen de publieke en de performer ruimte, in een omgeving die niet langer onderworpen is aan binnen en buiten, zwaartekracht of participatiebegrenzing?

Nog meer dan een onderzoek naar de hype van de nieuwe media, is *Etcetera 96* dan ook het uitgangspunt geworden voor een hertekening van vastliggende kaders. Want waar staan we nu met ons begrip van het theatrale, zonder podium of toeschouwer, zonder tekst of choreografeerde beweging, zonder duidelijke ruimte-afbakening of herkenbare auteurs, zonder begin en einde?

[EVC]